

Historia - Zakres wiedzy i umiejętności oraz wykaz literatury

I etap

I. Obszary umiejętności /takie same na wszystkich etapach konkursu/

Sytuowanie zjawisk, wydarzeń i procesów historycznych w czasie i przestrzeni; porządkowanie chronologiczne; dostrzeganie zmian w funkcjonowaniu społeczeństw i związków pomiędzy różnymi dziedzinami życia; dostrzeganie ciągłości rozwoju cywilizacyjnego i kulturowego. Charakteryzowanie zjawisk, wydarzeń i procesów historycznych; dostrzeganie i wyjaśnianie związków przyczynowo – skutkowych; wyjaśnianie znaczenia wydarzeń dla rozumienia współczesnego świata. Pozyskiwanie i porównywanie informacji pochodzących z różnych źródeł; Tworzenie narracji historycznej w oparciu o informacje pochodzące z różnych źródeł; formułowanie wniosków i ocen.

II. Treści kształcenia

1. Chronologia i źródła historyczne.
2. Polskie symbole narodowe.
3. Cywilizacje Bliskiego Wschodu.
4. Cywilizacja grecka.
5. Cywilizacja rzymska.
6. Społeczeństwo średniowiecznej Europy.
7. Kultura materialna i duchowa średniowiecznej Europy.
8. Polska pierwszych Piastów.
9. Polska w czasach rozbitcia dzielnicowego.
10. Zjednoczenie ziem polskich i panowanie ostatnich Piastów.
11. Polska w dobie unii z Litwą.

III. Proponowana bibliografia

1. Podręczniki szkolne.
2. Atlas historyczny świata. PPWK.
3. Maresz T., Juszczyk K., *Historia w źródłach nie tylko pisanych*, t.1. *Starożytność i Średniowiecze*, Toruń 2004.
4. Wilczyński M., *Wielka wędrówka ludów – migracje w V wieku n.e.* Magazyn Historyczny *Mówią Wieki* nr 12/2015, s.31-35
5. Giergiel T., *Możne damy średniowiecznego Sandomierza.* Magazyn Historyczny *Mówią Wieki* nr 5/2012 s.24-28

II etap

I. Treści kształcenia z etapu I oraz:

1. Wielkie odkrycia geograficzne.
2. Humanizm i odrodzenie.
3. Polska i Litwa pod rządami ostatnich Jagiellonów.
4. Ustrój i społeczeństwo Rzeczypospolitej Obojga Narodów.
5. Kultura i sztuka baroku.
6. Rzeczpospolita Obojga Narodów i jej sąsiedzi w XVII w.
7. Kultura i sztuka oświecenia.
8. Rzeczpospolita Obojga Narodów w XVIII w.
9. Rzeczpospolita pod rządami Stanisława Augusta Poniatowskiego.

II. Proponowana bibliografia

1. Podręczniki szkolne.
2. Atlas historyczny świata, PPWK.

3. Maresz T., Juszczyk K., *Historia w źródłach nie tylko pisanych*, t.2. *Czasy nowożytne*, Toruń 2004.
4. Kienzler I., *Jan Sobieski i Marysieńka*, *Magazyn Historyczny Mówią Wieki* nr 9/2013 s.29-33
5. Chorążyczewski W. *Zygmunt I Stary*, *Magazyn Historyczny Mówią Wieki* nr 9/2014 s.94-101

III etap

I. Treści kształcenia z etapu I i II oraz:

1. Europa po kongresie wiedeńskim.
2. Przemiany gospodarcze w XIX w.
3. Europa po Wiośnie Ludów. Zjednoczenie Włoch i Niemiec.
4. Wojna secesyjna w Stanach Zjednoczonych.
5. Ekspansja kolonialna w XIX w.
6. Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim.
7. Życie Polaków pod zaborami.
8. Przemiany społeczne i kulturowe w Europie i na ziemiach polskich w XIX w.
9. Europa i świat na przełomie XIX i XX w.
10. I wojna światowa i jej skutki.
11. Sprawa polska w czasie I wojny światowej.
12. Dwudziestolecie międzywojenne- odrodzenie Rzeczypospolitej i narodziny totalitaryzmów w państwach europejskich.
13. Wybuch wojny w 1939 r. i Polacy na frontach II wojny światowej.
14. Nowy ład po II wojnie światowej w decyzjach Wielkiej Trójki.
15. Dekada 1980-1989 – Polska na tle wydarzeń w Europie. .

II. Proponowana bibliografia

1. Podręczniki szkolne.
2. Atlas historyczny świata, PPWK.
3. Maresz T., Juszczyk K., *Historia w źródłach nie tylko pisanych*, t.2. *Czasy nowożytne*, Toruń 2004, t.3, *XX wiek i Czasy współczesne*, Toruń 2005.
4. Orłowski B., *Ernest Malinowski i inni*. *Magazyn Historyczny Mówią Wieki* nr 6/2017, s.73-76.
5. Batóg W., *Roosevelt jako Wilson*. *Magazyn Historyczny Mówią Wieki* nr 2/2015 s.14-18.
6. Materski W., *Ponad głowami Polaków*, *Magazyn Historyczny Mówią Wieki* nr 2/2015 s.24-28.

